

Yazma Becerisinin Öğretiminde Kullanılan Yöntem ve Tekniklerin Türkçe Ders Kitaplarında Yer Alan Yazma Etkinliklerinde Kullanımının İncelenmesi

Murat ATEŞ

Doç. Dr. Necmettin Erbakan Üniversitesi, Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü. Türkçe Eğitimi, Konya, Türkiye mates@erbakan.edu.tr

Makale Bilgileri

ÖZ

Makale Geçmişi

Geliş: 14.08.2023

Kabul: 26.09.2023

Yayın: 29.10.2023

Anahtar Kelimeler:

Yazma Becerileri,
Türkçe Ders Kitapları,
Yazma Etkinlikleri

Bu çalışmanın amacı Türkçe ders kitaplarındaki yazma etkinliklerinin yazma öğretiminde kullanılan yöntem ve tekniklerin ders kitaplarındaki etkinliklerde ne düzeyde kullanıldığının incelenmesidir. Araştırma nitel desende yürütülmüştür. Araştırmanın inceleme nesnesini, 2022-2023 eğitim-öğretim yılında farklı yayınevleri tarafından yayımlanan 5, 6, 7 ve 8. sınıf Türkçe ders kitapları oluşturmaktadır. Ders kitaplarındaki yazma hazırlık çalışmaları, yazma etkinlikleri, gelecek derse hazırlık çalışmaları ve tema sonu değerlendirme soruları yazma kazanımları açısından incelenmiştir. Belirtilen bölümlerde yer verilen yazma kazanımları inceleme esnasında tespit edilmiş ve kaydedilmiştir. Ardından bu kazanımların frekans ve yüzde değerleri hesaplanmış, her kazanımın kitapta kaç defa ele alındığı belirlenmiştir. Daha sonra bu frekanslar her kitap için ayrı ayrı tablo hâlinde sunulmuştur. Araştırma sonucunda yazma yöntemleri bakımından incelendiğinde tüm sınıf düzeylerinde benzer yöntemlerin (güdümlü yazma, kontrollü yazma, not alma) kullanıldığı; eleştirel yazma, grup olarak yazma ve duyardan hareketle yazma yöntemlerine yeteri kadar yer verilmediği bulunmuştur.

Investigation of the Use of Methods and Techniques Used in Teaching Writing Skills in Writing Activities in Turkish Textbooks

Article Info

ABSTRACT

Article History

Received: 14.08.2023

Accepted: 26.09.2023

Published: 29.10.2023

Keywords:

Writing Skills,
Turkish Textbooks,
Writing Activities

Writing is the system that people use to communicate, which determines language with certain signs. This study, which aims to examine the extent to which the writing activities in Turkish textbooks are used in the activities in the textbooks of the methods and techniques used in writing teaching, was conducted in a qualitative design. The object of the study consists of 5th, 6th, 7th and 8th grade Turkish textbooks published by different publishers in the 2022-2023 academic year. Writing preparation activities, writing activities, preparation for the next lesson, and end-of-the-theme evaluation questions in the textbooks were analyzed in terms of writing outcomes. The writing outcomes in the specified sections were identified and recorded during the examination. Then, the frequency and percentage values of these outcomes were calculated and the number of times each outcome was addressed in the book was determined. Then, these frequencies were presented in a table for each book separately. As a result of the research, when analyzed in terms of writing methods, it was found that similar methods (guided writing, controlled writing, note-taking) were used at all grade levels; critical writing, group writing and writing from the senses were not included sufficiently.

Atıf/Citation: Ateş, M. (2023). Yazma Becerisinin Öğretiminde Kullanılan Yöntem ve Tekniklerin Türkçe Ders Kitaplarında Yer Alan Yazma Etkinliklerinde Kullanımının İncelenmesi. *Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi (AKEF) Dergisi*, 5(3), 1173-1182.

"This article is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) (CC BY-NC 4.0)"

GİRİŞ

Dil öğretimi, dil kullanım becerilerinin geliştirilmesi temeline dayanmaktadır. Beceri, “Kişinin yatkınlık ve öğrenime bağlı olarak bir işi başarma ve bir işlemi amaca uygun olarak sonuçlandırma yeteneği, maharet.” olarak tanımlanabilir (TDK, 2011). Dil becerisi ise bir dilde sözlü ve yazılı iletişimin gerekliliklerini yerine getirebilme, dili iletişim bağlamında aktif olarak kullanabilme ve dil yetkinliği olarak ifade etmek mümkündür. Dil becerileri, iletişim kurabilmek ve anlaşılabilir bir şekilde düşüncelerimizi ifade etmek için kullandığımız yeteneklerdir. Bu becerilerde gelişim gösterme ve yetkinlik sağlama, bireyin günlük yaşamında, iş hayatında ve sosyal ilişkilerinde hayatını idame ettirebilmesi adına büyük öneme sahiptir. Bir dilde elde edilen beceriler organik bir yapıya sahiptir. Bu anlamda dil becerileri refleksif bir yapıya sahiptir: kullanıldıkça gelişir, kullanılmadıkça zayıflar. Dil öğretimindeki becerileri zihinsel süreçler bakımından iki temel başlıkta toplamak mümkündür. Bunlar; anlama becerileri ve anlatma becerileri’dir. Anlama becerisi, başkalarının ilettiklerini doğru bir şekilde anlama ve yorumlama yeteneklerini ifade eder. Bu beceri, dinleme, okuma ve gözlem yapma gibi farklı bileşenleri içerir. İyi bir anlayıcı olmak, aktif dinleme becerisiyle birlikte geliştirilen bir yetenektir. Bir kişinin ifade ettiği düşünceleri, duyguları ve niyetleri anlamak için dikkatli bir şekilde dinlemek ve okumak önemlidir. Anlama becerisi, empati kurma, başkalarının bakış açılarını anlama, metinleri eleştirel bir gözle değerlendirme ve doğru çıkarımlar yapma yeteneğini geliştirir (Epeçan, 2018: 620-621). Anlatma becerisi ise bireyin düşüncelerini etkili ve anlaşılır bir şekilde ifade etme yeteneğidir. Bu beceri, konuşma, yazma ve görsel-işitsel araçları kullanma gibi farklı bileşenleri içerir. İyi bir anlatıcı olmak, düşünceleri organize etme, mantıklı bir yapı oluşturma, uygun dilbilgisi ve kelime seçimi yapma yeteneklerini gerektirir. Anlatma becerisi, etkili bir iletişim aracıdır ve günlük yaşamda, iş dünyasında ve ilişkilerde başarılı olmayı sağlar. İyi bir anlatıcı, hedef kitleyle bağlantı kurar, bilgileri açıklayıcı ve ikna edici bir şekilde iletebilir ve dinleyicileri etkileyebilir.

Anlama ve anlatma becerileri, birbirini tamamlayan iki yönü olan bir iletişim sürecini temsil eder. İyi bir anlayıcı olmak, doğru bir şekilde anlamak ve değerlendirmek için iyi bir dinleyici ve okur olmayı gerektirir (Manguel, 2004: 19). Aynı şekilde, iyi bir anlatıcı olmak da sahip olunan düşünceleri net ve etkili bir şekilde ifade etme yeteneğini gerektirir. Bu becerileri geliştirmek için sürekli olarak pratik yapmak, çeşitli iletişim ortamlarında deneyim kazanmak ve geri bildirimlere açık olmak önemlidir. Anlatma becerilerinden olan yazma becerisi, diğer anlatma becerileri gibi bireyin üretici konumunda olduğu ve kendini ifade imkânını bulduğu becerilerden biridir. Sözlü anlatım becerisi olarak konuşma becerisi ve yazılı anlatım becerisi olarak yazma becerisi, bireyin kendisini ifade etmesinde etkin olan dil becerileridir. Bu beceriler, kelime seçimi, dilbilgisi, cümle yapısı, yazma ve konuşmayı planlama ve organizasyonu sağlama gibi bileşenleri içerir.

Yazma becerisi, bireyin düşüncelerini yazılı olarak ifade etme ve iletişim kurma yeteneğini kapsar. İyi bir yazar olmak, düşünceleri organize etme, mantıklı bir yapı oluşturma ve diğer insanlara etkili bir şekilde aktarma becerisini gerektirir (Aktaş ve Bayram, 2021:2). Yazma becerisi, profesyonel yaşamda önemli bir beceri olarak kabul edilir ve iş başvuruları, raporlar, e-postalar ve diğer yazılı iletişimlerde başarılı olmaya olanak sağlar.

Yazma Becerisi

Anlatma becerilerinden biri olan yazma, “duygu, bilgi, algı ve farkındalıkların, iç denetime tabi tutularak varoluşa tanık aramak ve kalıcı olmak amacıyla psikomotor bir kaydının oluşturulmasıdır” (Akkaya ve Aydın, 2018). Bir diğer deyişle yazma; bireyin bilgi birikimi, tecrübeleri, algılama şekli, bakış açısı ve yaratıcılığı çerçevesinde belirli bir plana ve dil kurallarına bağlı kalarak gerçekçi ya da kurgusal düzlemde kendini ifade etmesidir. Bu ifade ediş, yazma eylemini gerçekleştirenin hem kendi ile hem de yazarken okumasını hedeflediği kişi ya da kişilerle iletişiminin niteliğini belirleyicidir (Aydın, 2020).

Yazı, insanların iletişim kurmak için kullandıkları, dili belli işaretlerle belirleyen sistemdir. Diğer bir deyişle yazı sözün resimleştirilmiş biçimidir. Yazma kavramı, belli kurallar çerçevesinde hareket ederek, ifade edilmek istenen duygu düşünce ve davranışların başlıca sembollerle anlatılma şeklidir

(Özbay, 2007). Yazmak, hayatın insanlara kattığı tecrübeleri, deneyimleri, hissettikleri duyguları, düşündükleri tasarıları, fikirleri, duyarak, görerek ve okuyarak öğrenmiş oldukları birikimleri yazı ile anlatım yolunu ifade etmektir (Sever, 2004). Yazma becerisini kendi içinde farklı yapan özellikler olsa da diğer dil becerilerinden bağımsız düşünmemek gerekmektedir. İlişkili olduğu becerilerin başında okuma becerisi gelmektedir ve diğer dil becerilerinin de katılımıyla yazma becerisinin temeli oluşturulup inşa edildiği unutulmamalıdır. Bazı özel eğitim uygulamaları dışında konuşma becerisi için dinleme becerisine, yazma becerisi için de okuma becerisine ihtiyaç vardır. Yazma, bilgiye ulaşma ve ulaşılan bilginin dil kurallarına uygun şekilde aktarılması süreçlerini de içeren bir beceridir (Carter vd., 2002: 246). Sonuç olarak yazma becerisi için gerekli olan, bu beceriye destek sağlayan diğer beceriler de dikkate alınmalı ve dinleme, düşünme, okuma gibi becerilerin yazı işlemine dökülmesi sağlanmalıdır (Okur vd. 2013).

Öğretmenin yazma becerisini desteklemesi ve bunu öğrencide alışkanlık haline getirmesi için, öğretmiş olduğu çalışmalar hakkında sınıf ortamında örnekler vererek bunu pekiştirip, daha sonrasında yazma becerisinin özümsemesi için de eve ödevler vermesi gerekmektedir (Öz, 2001). Öğrencinin yazılı anlatımda başarılı olabilmesi için çalışmanın nasıl yapılacağını bilmesi gerekmektedir. Öğrenci bunu bilmeden yazılı anlatım ödevi yapmaya çalışırsa başarılı olamaz ve yazılı anlatım becerisinin öğrencide gelişmediği görülür (Ateş ve Yıldırım, 2019).

Yazma öğretimi, sadece gramer kurallarına bağlı kalarak yapılan bir öğretim olmanın dışına çıkarak farklı yazma etkinlikleriyle daha serbest şekilde yazı ürünleri ortaya koymaya doğru yol almaktadır (Cornaire-Raymond, 1999:11-13).. Öğrencide yazma becerisi geliştirmek için; kontrollü yazma, güdümlü yazma, serbest yazma, dikte yöntemi, küme çalışmaları, araştırma ve inceleme yöntemleri kullanılabilir (Yılmaz, 2008).

Bu çalışmada; Türkçe ders kitaplarındaki yazma etkinliklerinin yazma öğretiminde kullanılan yöntem ve tekniklerin ders kitaplarındaki etkinliklerde ne düzeyde kullanıldığının incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda, çalışmanın alt amaçları aşağıdaki şekilde oluşturulmuştur:

1. Yazma becerisinin öğretiminde kullanılan yöntem ve tekniklerin 5. sınıf Türkçe ders kitaplarındaki etkinliklerde kullanılma düzeyi nedir?
2. Yazma becerisinin öğretiminde kullanılan yöntem ve tekniklerin 6. sınıf Türkçe ders kitaplarındaki etkinliklerde kullanılma düzeyi nedir?
3. Yazma becerisinin öğretiminde kullanılan yöntem ve tekniklerin 7. sınıf Türkçe ders kitaplarındaki etkinliklerde kullanılma düzeyi nedir?
4. Yazma becerisinin öğretiminde kullanılan yöntem ve tekniklerin 8. sınıf Türkçe ders kitaplarındaki etkinliklerde kullanılma düzeyi nedir?

YÖNTEM

Türkçe ders kitaplarındaki yazma etkinliklerinin yazma öğretiminde kullanılan yöntem ve tekniklerin ders kitaplarındaki etkinliklerde ne düzeyde kullanıldığının incelenmesinin amaçlandığı bu çalışma nitel desende yürütülmüştür. Nitel araştırmayı, gözlem, görüşme ve doküman incelemesi gibi nitel bilgi toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlamak olanaklıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Bu amaçla doküman incelemesi yöntemi kullanılarak ders kitaplarındaki yazma etkinlikleri incelenmiştir. Doküman analizi, çalışmada kullanılacak dokümanların elde edilip belirli bir sistem içerisinde inceleme işlemidir (Yıldırım ve Şimşek, 2008).

İnceleme Nesnesi

Araştırmanın inceleme nesnesini, 2022-2023 eğitim-öğretim yılında farklı yayınevleri tarafından yayımlanan 5, 6, 7 ve 8. sınıf Türkçe ders kitapları oluşturmaktadır. Bu çalışmada incelemeye dâhil edilen ders kitaplarına yönelik bilgiler Tablo 1’de gösterilmiştir:

Tablo 1. Araştırma Kapsamında İncelemeye Dâhil Edilen Türkçe Ders Kitapları

Sınıf Düzeyi	Yayın Yılı/Yayınevleri	Yazarlar
5.sınıf	2022-2023 Anıttepe Yayınları ders kitabı	Şule ÇAPRAZ BARAN Elif DİREN
6.sınıf	2022-2023 Ata Yayınları ders kitabı	Mehmet Ozan SARIBOYACI
7.sınıf	2022-2023 MEB Yayınları ders kitabı	Tolga KIR Emine KIRMAN Seda YAĞIZ
8.sınıf	2022-2023 MEB Yayınları ders kitabı	Hilal ESELİOĞLU Sıdıka SET Ayşe YÜCEL

Verilerin Analizi

Mevcut çalışmada Türkçe Ders Kitaplarında yer alan yazma etkinliklerinin 2019 TDÖP’de yer alan yazma kazanımlarına göre incelemesi yapılmıştır.

Türkçe ders kitaplarının okunduğu bu çalışmada veriler tümdengelimsel içerik analizi tekniği ile toplanmıştır. Tümdengelimsel içerik analizi, tümevarımsal içerik analizinin aksine verilerin mevcut çerçevelere göre analizine dayanır (Patton, 2014: 453). Ders kitaplarındaki yazma hazırlık çalışmaları, yazma etkinlikleri, gelecek derse hazırlık çalışmaları ve tema sonu değerlendirme soruları yazma kazanımları açısından incelenmiştir. Belirtilen bölümlerde yer verilen yazma kazanımları inceleme esnasında tespit edilmiş ve kaydedilmiştir. Ardından bu kazanımların frekans ve yüzde değerleri hesaplanmış, her kazanımın kitapta kaç defa ele alındığı belirlenmiştir. Daha sonra bu frekanslar her kitap için ayrı ayrı tablo hâlinde sunulmuştur.

Etik

Bu makale, araştırma sürecinde herhangi bir canlıdan herhangi bir yolla veri elde edilmediğinden dolayı etik kurul izni gerektirmeyen makaleler kategorisinde yer almaktadır.

BULGULAR

Tablo 2. Sınıf Anıttepe Yayınları Türkçe Ders Kitabı’nda Yer Alan Yazma Etkinliklerinin Yazma Becerisinin Öğretiminde Kullanılan Yöntem ve Tekniklere Göre İncelenmesi

Anıttepe Yayınları	f	%
Güdümlü yazma	12	25
Özet çıkarma	8	16.66
Not alma	8	16.66
Metin tamamlama	4	8.33
Boşluk doldurma	4	8.33
Bir metinden hareketle yeni bir metin oluşturma	2	4.16
Tahminde bulunma	2	4.16
Kontrollü yazma	2	4.16
Eleştirel yazma	2	4.16
Grup olarak yazma	1	2.08

Yazma Becerisinin Öğretiminde Kullanılan Yöntem ve Tekniklerin Türkçe Ders Kitaplarında Yer Alan Yazma Etkinliklerinde Kullanımının İncelenmesi

Duyulardan hareketle yazma	1	2.08
Yaratıcı yazma	1	2.08
Kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma	1	2.08
Bir metni kendi kelimeleriyle yeniden oluşturma	-	-
Serbest yazma	-	-
Toplam	48	100

Tablo 2’de görüldüğü gibi 5. Sınıf Anıttepe Yayınları Türkçe Ders Kitabı’nda en fazla güdümlü yazma (%25), özet çıkarma (%16.66) ve not alma (%16.66); en az bir metni kendi kelimeleriyle yeniden oluşturma (%0) ve serbest yazma (%0) yöntemlerine yer verilmiştir.

Tablo 3. 6. Sınıf Ata Yayınları Türkçe Ders Kitabı’nda Yer Alan Yazma Etkinliklerinin Yazma Becerisinin Öğretiminde Kullanılan Yöntem ve Tekniklere Göre İncelenmesi

Ata Yayınları	f	%
Güdümlü yazma	12	16
Özet çıkarma	5	6.66
Metin tamamlama	6	8
Boşluk doldurma	2	2.66
Not alma	9	12
Tahminde bulunma	1	1.33
Kontrollü yazma	18	24
Eleştirel yazma	-	-
Grup olarak yazma	11	14.66
Duyulardan hareketle yazma	-	-
Yaratıcı yazma	3	4
Bir metinden hareketle yeni bir metin oluşturma	2	2
Kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma	1	1.33
Bir metni kendi kelimeleriyle yeniden oluşturma	3	4
Serbest yazma	2	2
Toplam	75	100

Tablo 3’te görüldüğü gibi 6. Sınıf Ata Yayınları Türkçe Ders Kitabı’nda en fazla “kontrollü yazma” (%24), “güdümlü yazma” (%16) ve “grup olarak yazma” (14.66); en az “eleştirel yazma” (%0), “duyulardan hareketle yazma” (%0) “kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma” (%1.33) ve “tahminde bulunma” (%1.33) yazma yöntemine yer verilmiştir.

Tablo 4. 7. Sınıf MEB Yayınları Türkçe Ders Kitabı'nda Yer Alan Yazma Etkinliklerinin Yazma Becerisinin Öğretiminde Kullanılan Yöntem ve Tekniklere Göre İncelenmesi

MEB Yayınları	F	%
Güdümlü yazma	16	38.09
Özet çıkarma	3	7.14
Metin tamamlama	1	2.38
Boşluk doldurma	1	2.38
Not alma	7	16.66
Tahminde bulunma	-	-
Kontrollü yazma	6	14.28
Eleştirel yazma	-	-
Grup olarak yazma	-	-
Duyulardan hareketle yazma	-	-
Yaratıcı yazma	1	2.38
Bir metinden hareketle yeni bir metin oluşturma	2	4.76
Kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma	5	11.90
Bir metni kendi kelimeleriyle yeniden oluşturma	-	-
Serbest yazma	-	-
Toplam	42	100

Tablo 4'te görüldüğü gibi 7. Sınıf MEB Yayınları Türkçe Ders Kitabı'nda en fazla “güdümlü yazma” (%38.09), “not alma” (%16.66) ve “kontrollü yazma” (%14.28); en az “serbest yazma” (%0), “bir metni kendi kelimeleriyle yeniden oluşturma” (%0), “duyulardan hareketle yazma” (%0), “grup olarak yazma” (%0) yazma yöntemlerine yer verilmiştir.

Tablo 5. 8. Sınıf MEB Yayınları Türkçe Ders Kitabı'nda Yer Alan Yazma Etkinliklerinin Yazma Becerisinin Öğretiminde Kullanılan Yöntem ve Tekniklere Göre İncelenmesi

MEB Yayınları	f	%
Güdümlü yazma	7	21.21
Özet çıkarma	7	21.21
Not alma	4	12.12
Bir metinden hareketle yeni metin oluşturma	4	12.12
Kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma	3	9.09
Kontrollü yazma	3	9.09
Yaratıcı yazma	2	6.06
Metin tamamlama	2	6.06

Boşluk doldurma	1	3.03
Serbest yazma	-	-
Tahminde bulunma	-	-
Bir metni kendi kelimeleriyle yeniden oluşturma	-	-
Eleştirel yazma	-	-
Grup olarak yazma	-	-
Duyulardan hareketle yazma	-	-
Toplam	33	100

Tablo 5'te görüldüğü gibi, 8. Sınıf MEB Yayınları Türkçe Ders Kitabı'nda en fazla "güdümlü yazma" (%21.21) ve "özet çıkarma" (%21.21); en az "serbest yazma" (%0), "tahminde bulunma" (%0), "bir metni kendi kelimeleriyle yeniden oluşturma" (%0), "eleştirel yazma" (%0), "grup olarak yazma" (%0) ve "duyulardan hareketle yazma" (%0) yazma yöntemine yer verilmiştir.

TARTIŞMA / SONUÇ / ÖNERİ

Türkçe ders kitaplarında yer alan yazma becerisine ilişkin etkinlikler; herhangi bir konu ile ilgili duygu ve düşüncelerini yazma, bir yakınına e-posta gönderme, önceden yaptığı araştırmadan yola çıkarak bilgilendirici bir metin yazma, belirlenmiş bir konu hakkında şiir yazma, verilmiş çeşitli kavramlardan hareketle metin yazma şeklinde planlanmıştır. Yazma etkinlikleri; yazma becerisinin öğretiminde kullanılan yöntem ve tekniklere göre değerlendirildiğinde birtakım eksikliklerin olduğu görülmüştür. Yazma yöntemleri bakımından incelendiğinde tüm sınıf düzeylerinde benzer yöntemlerin (güdümlü yazma, kontrollü yazma, not alma) kullanıldığı; eleştirel yazma, grup olarak yazma ve duyulardan hareketle yazma yöntemlerine yeteri kadar yer verilmediği bulunmuştur. Ulaşılan bu sonuç, Türkçe ders kitaplarında yer alan yazma etkinliklerinin benzer ya da tekrar içermesi bakımından Çevik ve Güneş (2017) tarafından yapılan araştırmanın bulgularıyla, eleştirel yazma gibi farklı yazma yöntemlerine yeteri kadar yer verilmemesi bakımından ise Karakaş Yıldırım (2020) tarafından yapılan araştırmanın bulgularıyla örtüşmektedir. Ders kitaplarında yer alan yazma etkinlikleri birbirinin tekrarıdır ve sadece birkaç kazanımın edinilmesini sağlayacak niteliğe sahiptir. Beyhan (2019)'ın yaptığı çalışmada özetleme tekniğinin öğrencilerin akademik başarılarında etkili olduğu bulunmuştur. Bu sonuç da çalışmanın amacını destekler niteliktedir. Bunun yanında Pokhrel (2023)'in çalışmasında da farklı etkinliklerin kullanımı ve bunların ayrıntılarının, yaratıcı yazmanın öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmek için güçlü bir araç olarak kullanılabileceğini göstermekte ve yaratıcı yazma becerisinin her çocuğun taşıdığı harika becerilerden biri olduğunu ve bu becerinin çeşitli etkinlikler geliştirilebileceğini kanıtlamaktadır. Mevcut araştırma sonuçlarına paralel olarak Karataş ve Çerçi (2023)'nin yaptıkları çalışmalarında da etkinliklerin tüm dil becerilerini kuşatan ve geliştiren bir niteliği haiz olması gerektiği ortaya konmuştur.

Yazma çalışmalarının değerlendirilmesi noktasında Türkçe ders kitaplarında eksiklikler görülmektedir. Bu bağlamda,

- Yazma etkinliklerine yönelik öz değerlendirme veya akran değerlendirme çalışmalarına daha fazla yer verilerek öğrencilerin yazma becerisindeki yetkinliği geliştirilmelidir.
- Ortaokullarda uygulanan serbest okuma saatlerinin bir benzeri olarak serbest yazma saatleri uygulanabilir.
- Türkçe ders kitaplarında her bir temanın sonunda yer alan serbest okuma metinlerinin mantığına benzer şekilde serbest yazma (yaratıcı yazma, eleştirel yazma vb.) bölümleri ders kitaplarına eklenebilir.

KAYNAKÇA

- Ağın H., Hülya, K., Hüseyin, K., Ali; Tarakçı, R.ve Üstün, E. (2018). *Ortaokul ve imam hatip ortaokulu Türkçe ders kitabı 5*. Ankara: MEB Devlet Kitapları.
- Akgül, A., Demirer, N. Gürcan, E., Karadaş, D., Karahan, İ. ve Uysal, A. (2018). *Ortaokul ve imam hatip ortaokulu Türkçe 7. sınıf ders kitabı*. Ankara: MEB Devlet Kitapları.
- Akkaya, A., Aydın, G. (2018). Temel dil becerilerinin beyindeki organizasyonu. Ed. M. D. Erdem ve A. Akkaya, *Türk dili ve edebiyatı öğretimi içinde (75-100)*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Aktaş, E. ve Bayram, B. (2021). Anlatma becerileri kapsamında 1-8. sınıf Türkçe ders kitaplarına bir bakış: Konuşma ve yazma stratejilerinin kullanımı. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 9(1), 1-18.
- Ateş, M. ve Yıldırım, E. (2019). Grup olarak yazma tekniğinin ortaokul öğrencilerinin yazma öz yeterliklerine etkisinin incelenmesi. *International Journal of Language Academy*, 7, 167-179. <http://dx.doi.org/10.18033/ijla.25879>
- Aydın, G. (2020). Yazma eğitimi ile ilgili temel kavramlar. Ed. H. Karatay, *Dil eğitiminin temel kavramları içinde (73)*. Ankara: Asos Yayınları.
- Beyhan, Ö. (2019). Anlatım yönteminde özetleme tekniğinin öğrencilerin akademik başarılarına etkisi. *Necmettin Erbakan Üniversitesi Ereğli Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1 (1), 42-46.
- Carter, C., Bishop, J. ve Kravits, L. (2002). *Key to Effective Learning* (3rd Ed.), New Jersey: Printice Hall.
- Ceylan, S., Kadir, D., Erkek, G. ve Pastutmaz, M. (2019). *Ortaokul ve imam hatip ortaokulu Türkçe 6 ders kitabı*. Ankara: MEB Devlet Kitapları.
- Cornaire, C. ve Raymond, P.M.(1999). *La Production Écrite*. Paris: Clé International, Paris.
- Çevik, A. ve Güneş, F. (2017). Türkçe ders kitaplarındaki etkinliklerin incelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 5(2), 272-286.
- Demirel, T. (2019). *Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu Türkçe 6. Sınıf Ders Kitabı*. Ankara: EKOYAY Yayınları.
- Epçaçan, C. (2018). Okuma ve anlama becerilerinin öğretim sürecine etkisi. *Journal of Turkish Studies*, 13(Volume 13 Issue 19), 615–630.
- Erdem, İ. (2019). Konuşma eğitimi: kuram, uygulama, ölçme ve değerlendirme. Ed. A. Güzel ve H. Karatay, *Türkçe öğretimi el kitabı*. içinde (215-217). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Erdem, İ. (2020). Konuşma eğitimi ile ilgili temel kavramlar. Ed. H. Karatay, *Dil eğitiminin temel kavramları içinde (119)*. Ankara: Asos Yayınları.
- Erkal, H. ve Erkal, M. (2019). *Ortaokul ve imam hatip ortaokulu Türkçe ders kitabı 7. sınıf*. Ankara: Özgün.
- Eselioglu, H., Set, S. ve Yücel, A. (2019). *Ortaokul ve imam hatip ortaokulu Türkçe 8 ders kitabı*. Ankara: MEB Devlet Kitapları.
- Karakaş Yıldırım, Ö. (2020). 8. sınıf Türkçe ders kitabındaki yazma etkinliklerinin yenilenmiş Bloom taksonomisine göre incelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 8(2), 315-325.
- Karataş, A. G. & Çerçi, A. (2023). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğreten Öğretim Elemanlarının Etkinlik Algılarına Yönelik Bir İnceleme. *Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi (AKEF) Dergisi*, 5(1), 49-74
- Manguel, A. (2004). *Okumanın tarihi*. (F. Elioğlu, Çev.). İstanbul: YKY
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2019). *Türkçe dersi öğretim programı (ilkokul ve ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflar)*. MEB.
- Okur, A., Yıldız, C., Arı, G. ve Yılmaz, Y. (2013). *Yeni Öğretim Programına Göre Kuramdan Uygulamaya Türkçe Öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Öz, F. (2001). *Uygulamalı Türkçe Öğretimi*. (1. basım). Ankara: Anı Yayıncılık.

- Özbay, M. (2005). Sesle ilgili temel kavramlar ve konuşma eğitimi. *Millî Eğitim*, 33, 168.
- Özbay, M. (2007). *Türkçe Özel Öğretim Yöntemleri II*. Ankara: Öncü Kitap.
- Patton, Q., M. (2014). *Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri*. Ankara: Pegem.,
- Pokhrel, V. (2023). Developing creative writing skills in efl students: An action research. *The Universal Academic Research Journal*, 5(1),1-10
- Sever, S. (2004). *Türkçe Öğretimi ve Tam Öğrenme*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- TDK. (2011). *Türkçe Sözlük*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, S. K. (2008). *İlköğretim altıncı sınıf öğrencilerinin öyküleyici metin yazma becerileri*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Writing skill encompasses the ability of an individual to express and communicate his thoughts in writing. Being a good writer requires the ability to organize thoughts, create a logical structure and transfer them to other people effectively (Aktaş and Bayram, 2021:2). Writing is considered as an essential skill in professional life and enables success with job applications, reports, emails and other written communications.

In order for the teacher to support the writing skill and make it a habit in the student, it is necessary to reinforce it by giving examples in the classroom about the studies that he or she has taught, and then give homework to assimilate the writing skill (Öz, 2001). In order for the student to be successful in written expression, he or she must know how to do the study. If the student tries to do a written expression homework without knowing this, he or she cannot be successful and it is seen that the written expression skill does not develop in the student (Ateş and Yıldırım, 2019).

Writing teaching goes beyond being teaching only by adhering to grammatical rules, and is on the way to produce writing products more freely with different writing activities (Cornaire-Raymond, 1999:11-13). In this respect, since writing is not only a skill to be gained at school and a behavior to be developed, parents as well as teachers have a great responsibility in gaining and developing this skill. In addition to school education, families should also support the development of children and make a coordinated effort to improve children's writing and language skills. Families should spend time with their children in educational, entertaining and guiding activities, and create activities that support and develop their writing skills. The time that the child spends with his or her relatives in such an environment will support his or her permanent learning and contribute positively to the development of not only writing skills but also other language skills. Controlled writing, guided writing, free writing, dictation method, cluster studies, research and examination methods can be used to develop writing skills in students (Yılmaz, 2008).

In this study; it is aimed at examining what extent the methods and techniques used in teaching writing of writing activities in Turkish textbooks are used in activities in textbooks. In this context, the sub-objectives of the study were formed as follows:

1. What is the level of use of the methods and techniques used in teaching writing skills in the activities in the 5th grade Turkish textbooks?
2. What is the level of use of the methods and techniques used in teaching writing skills in the activities in the 6th grade Turkish textbooks?
3. What is the level of use of the methods and techniques used in teaching writing skills in the activities in the 7th grade Turkish textbooks?
4. What is the level of use of the methods and techniques used in teaching writing skills in the activities in the 8th grade Turkish textbooks?

Method

This study, which aims to examine the level of use of the methods and techniques used in teaching writing in the activities in the Turkish textbooks, was carried out in a qualitative design. It is possible to define qualitative research as research in which qualitative information collection methods such as observation, interview and document analysis are used, and a qualitative process is followed to reveal perceptions and events in a natural environment in a realistic and holistic way (Yıldırım and Şimşek, 2008).

Data Analysis

In the current study, the writing activities in the Turkish Textbooks were examined according to the writing

outcomes in the 2019 TCC. For this purpose, writing activities in textbooks were examined by using document analysis method. Document analysis is the process of obtaining the documents to be used in the study and examining them within a certain system (Yıldırım and Şimşek, 2008).

In this study, in which Turkish textbooks were read, data were collected by deductive content analysis technique. Unlike inductive content analysis, deductive content analysis is based on the analysis of data according to existing frameworks (Patton, 2014: 453). Writing preparatory activities, writing activities, preparation for the next lesson and end-of-theme evaluation questions in the textbooks were examined in terms of writing outcomes. Writing achievements in the specified sections were determined and recorded during the examination. Then, the frequency and percentage values of these achievements were calculated, and it was determined how many times each achievement was discussed in the book. Then, these frequencies are presented in separate tables for each book.

Discussion, Conclusion and Recommendations

Activities related to writing skills in Turkish textbooks are planned to write one's feelings and thoughts on any subject, to send an e-mail to a relative, to write an informative text based on previous research, to write a poem about a specific subject, to write a text based on various concepts given. writing activities; When writing activities were evaluated according to the methods and techniques used in teaching writing skills, it was seen that there were some deficiencies. When examined in terms of writing methods, it is seen that similar methods (guided writing, controlled writing, note taking) are used at all grade levels and it was found that critical writing, writing as a group and writing from the senses were not given enough space. This result coincides with the findings of the research conducted by Çevik and Güneş (2017) in terms of the similar or repetitive writing activities in Turkish textbooks, and the findings of the research conducted by Karakaş Yıldırım (2020) in terms of not giving enough space to different writing methods such as critical writing. The writing activities in the textbooks are the repetitions of each other and have the quality to provide only a few gains.

Suggestions

There are deficiencies in Turkish textbooks at the point of evaluation of writing studies. In this context;

- The competence of students in writing should be improved by giving more space to self-assessment or peer-assessment studies for writing activities.
- Free writing hours can be applied similar to the free reading hours applied in secondary schools.
- Similar to the logic of free reading texts at the end of each theme in Turkish textbooks, free writing (creative writing, critical writing, etc.) sections can be added to the textbooks.